

Sonja Jussinniemi

VIRANOMAISTAHOJEN NÄKEMYKSIÄ DEBRIEFING-TYÖN TOIMIVUUDESTA OULAISISSA

VIRANOMAISTAHOJEN NÄKEMYKSIÄ DEBRIEFING-TYÖN TOIMIVUUDESTA OULAISISSA

Sonja Jussinniemi

Opinnäytetyö

Kevät 2015

Hoitotyön koulutusohjelma

Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu

Hoitotyön koulutusohjelma, Mielenterveys- ja päihdehoitotyön suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Sonja Jussinniemi

Opinnäytetyön nimi: Viranomaistahojen näkemyksiä debriefing-työn toimivuudesta Oulaisissa

Työn ohjaaja: Liisa Kiviniemi

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2015

Sivumäärä: 27 + 1 liitesivua

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää debriefing-työn toimivuutta Oulaisissa viranomaistahojen näkökulmasta. Opinnäytteen tavoitteena on tuottaa tietoa debriefing-työn kehittämiseksi. Opinnäytetöni toimeksiantajana on Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä.

Opinnäytetyö perustuu teorian tietoon traumaattisesta kriisistä ja debriefing-menetelmästä. Olen haastatellut eri viranomaistahojen edustajia ja kartoittanut heidän näkemyksiään debriefing-työn toimivuudesta Oulaisissa. Haastateltaviksi valikoituivat poliisi, palomestari, Oulaisten terveyskeskuksen päivystyksen hoitaja ja kaksi ensihoitajaa. Haastattelu on toteutettu sovellettua aivoriihi-menetelmää ja ryhmähaastattelua hyödyntäen.

Haastattelun tuloksista käy ilmi, että viranomaistahot pitävät tärkeänä toimivaa yhteistyötä ja kommunikointia. Tällä hetkellä viranomaiset kokivat, että yhteistyö ja kommunikointi debriefing-ryhmän kanssa toimii hyvin.

Viranomaistahot olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä heidän ja debriefing-ryhmän väliseen yhteistyöhön. Viranomaiset kuitenkin toivoivat, että vähintään kerran vuodessa järjestettäisiin heidän ja debriefing-ryhmän välinen tapaaminen, jossa voitaisiin päivittää tietoja ja mahdollisesti saada lisäkoulutusta. Vuosittaiset yhteistyötapaamiset lisäisivät toimijoiden asiantuntijuutta, tukisivat päätöksen teossa, vähentäisivät työtaakkaa, antaisivat monipuolista apua uhrille sekä ennakoisivat ja mahdollisesti estäisivät suurempien ongelmien syntymistä. Viranomaiset myös toivat esille, että viranomaisten keskinäinen vuorovaikutus sekä yhteisten purkukeskusteluiden järjestäminen kaipaaisivat kehittämistä. Viranomaisten yhteiset purkukeskustelut ovat tärkeitä palautteen annon ja totuudenmukaisen tilannekuvan vuoksi.

AVAINSANAT: traumaattinen kriisi, debriefing-työ, debriefing-menetelmä, Oulaisten debriefing-ryhmä

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing and Health Care, Mental Health Nursing and Substance Abuse Work

Author: Sonja Jussinniemi

Title of thesis: The functionality of debriefing-work from the view of local authorities of Oulainen

Supervisor: Liisa Kiviniemi

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2015

Number of pages: 27 + 1 appendices

The purpose of this thesis was to examine the functionality of debriefing-work from the view of official direction in Oulainen. The goal of thesis is to produce information that improves debriefing-work. The principal of this thesis were the debriefing group of Oulainen.

The thesis is based on theoretical knowledge of traumatical crisis and debriefing method. For the results I have interviewed several local authorities. The interviewees were an police officer, firemaster, a nurse from health center of Oulainen and two paramedics. The interview was made by using applied brainstorming method and by group interviewing.

By looking the results of the interview it appears that the officials consider cooperation and communication important. At the moment the officials felt that cooperation and communication with the debriefing-group works well.

The officials were satisfied about their co-operating with the debriefing-group in general. Still the officials hoped that at least once a year an organised meeting with the debriefing-group would be made to update information and possibly get further education. The annual co-operation meetings would improve the expertise of the operatives, support decision-making, reduce the workload, give a versatile help for victims and predict or possibly prevent more serious. The officials also disclosed that the mutual interaction of officials and arrangement of common reflective discussions need's improvement. The common reversal discussions are important because of feedback and for realistic situation view.

KEYWORDS: traumatical crisis, debriefing-work, debriefing method, the debriefing group of Oulainen

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	3
ABSTRACT.....	4
1 JOHDANTO	6
2 KEHITTÄMISTYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	7
3 DEBRIEFING KRIISIAUTTAMISEN VÄLINEENÄ.....	8
3.1 Traumaattinen kriisi.....	8
3.1.1 Traumaattisen kriisin vaiheet	9
3.1.2 Traumaattisen kriisin seuraukset	10
3.2 Psykologinen debriefing.....	10
3.2.1 Psykologinen debriefing-istunto	11
3.2.2 Debriefing-työn historiaa	15
3.2.3 Lainsäädäntö	16
3.3 Viranomaistahojen rooli debriefingtyössä.....	17
3.4 Oulaisten debriefing-ryhmä.....	18
4 KEHITTÄMISTYÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	19
4.1 Suunnittelu	19
4.2 Toteutus.....	19
5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	22
6 POHDINTA	25
6.1 Tulosten pohdinta	25
6.4 Opinnäytetyöprosessin pohdinta.....	27
LÄHTEET.....	28
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Debriefing-työn onnistuminen edellyttää hyvää tiedonkulkua viranomaisten välillä. Keskeisiä viranomaistoimijoita tietojen välittäjinä ovat poliisi, pelastusviranomaiset sekä terveydenhuollonviranomaiset. Mitä luottamuksellisemmat suhteet ja saumattomampi yhteistyö debriefing-ryhmän ja viranomaistahojen välillä on, sen parempaa huolenpitoa traumaattisen tapahtuman kokeneet saavat. (Saari 2003, 177-178.)

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi viranomaistahojen näkemyksen debriefing-työn toimivuuden Oulaisissa, sillä pidän debriefing-työtä tärkeänä ennaltaehkäistessä traumaattisten tilanteiden aiheuttamia häiriöitä.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana on Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä. Sen tavoitteena on tuottaa debriefing-ryhmälle tietoa heidän ja viranomaistahojen välisen yhteistyön toimivuudesta viranomaistahojen näkökulmasta sekä mahdollisesti nostaa esille ajatuksia debriefing-työn kehittämiseksi.

Debriefing tarkoittaa psykologista jälkipuintia. Käytän debriefing-käsitettä työssäni, sillä Oulaisten debriefing-ryhmä käyttää tätä menetelmää, jolloin on luonnollista puhua debriefingistä kriisityön sijaan. Opinnäytetyössäni olen avannut keskeisimpiä käsitteitä debriefing-työstä ja sen tärkeydestä. Keskityn kuitenkin viranomaistahojen näkökulmaan, sillä heidän näkemyksistään ollaan kiinnostuneita. debriefing-ryhmä tekee yhteistyötä useiden viranomaistahojen kanssa, mutta rajasimme viranomaistahot poliisiin, pelastuslaitokseen, ensihoitoon ja päivystykseen, sillä he ovat yleisimmin mukana traumaattisesti koskettavissa tilantessa. Näiltä viranomaistahoilta ei myöskään ole tällä hetkellä työntekijää debriefing-ryhmässä, jolloin heiltä saataisiin puolueetonta tietoa yhteistyön toiminnasta.

2 KEHITTÄMISTYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Kehittämistyön tarkoituksena on selvittää debriefing-työn toimivuutta Oulaisissa viranomaistahojen näkökulmasta. Työn tavoitteena on tuottaa tietoa debriefing-työn kehittämiseksi.

Opinnäytetyössäni olen avannut keskeisimpiä käsitteitä debriefing-työstä ja sen tärkeydestä. Keskityn kuitenkin viranomaistahojen näkökulmaan. Debriefing-ryhmä tekee yhteistyötä useiden viranomaistahojen kanssa, mutta rajasimme viranomaistahot poliisiin, pelastuslaitokseen, ensihoitoon ja päivystykseen, sillä he ovat yleisimmin mukana traumaattisesti koskettavissa tilanteissa. Näiltä viranomaistahoilta ei myöskään ole tällä hetkellä työntekijää debriefing-ryhmässä, jolloin heiltä saataisiin puolueetonta tietoa yhteistyön toiminnasta.

Kehittämistyön tehtävät

1. Millainen näkemys viranomaistahoilla on heidän ja Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmän välisestä yhteistyöstä?
2. Miten eri viranomaistahot arvioivat tiedonkulkua heidän ja debriefing-ryhmän välillä?
3. Mitä ehdotuksia eri viranomaistahoilla on debriefing-työn kehittämiseksi Oulaisten kaupungissa?

3 DEBRIEFING KRIISIAUTTAMISEN VÄLINEENÄ

Seuraavaksi määrittelen debriefing-työn kannalta keskeisiä käsitteitä pääpiirteissään, kuten traumaattinen kriisi, debriefing-työ ja debriefing-menetelmä.

3.1 Traumaattinen kriisi

Kriisi tarkoittaa vaikeaa tilannetta, jolloin omat kokemukset ja aiemmin opitut toimintatavat ja selviytymiskeinot joutuvat koetukselle. Kriisitilanteessa on tapahtunut jotain tavallisesta poikkeavaa, joka on vaikeasti käsiteltävää ja vaatii voimavaroja. Kriisissä oleva kokee avuttomuutta ja hänen perusturvallisuuden tunne heikkenee. Hänestä myös tuntuu että ote omaan elämään on katoamassa. Kriisi kuormittaa hetkellisesti psyykettä yli sietokyvyn, minkä seurauksena hän voi kokea erilaisia oireita, kuten ahdistusta, unettomuutta, ärtyneisyyttä, vatsakipuja ja muita fyysisiä kipuja. Ihmisen kyky sietää vaikeita asioita on yksilöllinen. Toinen voi selvitä kriisitilanteesta vähillä oireilla, kun toinen tarvitsee enemmän tukea ja aikaa toipuakseen. (Suomen Mielenterveysseura 2009, viitattu 17.9.2014.)

Traumaattinen kriisi on seurausta äkillisestä, odottamattomasta ja epätavallisen voimakkaasta tapahtumasta, johon liittyy voimakas tunnejärkytys, joka hetkellisesti ylittää omat voimavarat. Tapahtuma voi olla esimerkiksi liikenneonnettomuus, lähiomaisen äkillinen kuolema, väkivallan uhriksi joutuminen, raiskaus tai tulipalo. Traumaattisessa kriisissä ihmisen elämänhallinta pettää ja hänen elämänarvot järkkyvät. Tavalliset psyykkiset sopeutumiskeinot ovat usein riittämättömiä. Traumaattisesta kriisistä selviytymiseen vaikuttavat ihmisen suhde tapahtumaan, aiempi elämäkokemus, nykyinen psyykkinen kuormitus, psyykkiset ja fyysiset voimavarat sekä hänen saama sosiaalinen tuki. Vaikean traumaattisen kriisin kohdanneen psykiatrisen hoidon tarvetta tulee arvioida, kun kriisin kohdannut käyttäytyy itsetuhoisesti, hänellä havaitaan huomattava persoonallisuuden muutos, hänen reaktionsa tapahtumaan jatkuvat voimakkaina yli kuukauden tai hänen mahdollinen aiemmin koettu kriisi aktivoituu tai kun hänellä on vaikeuksia selviytyä kotona ja töissä. (Pulkkinen & Vesanen 2012, viitattu 30.9.2014; Traumaterapiakeskus, viitattu 29.10.2014.)

3.1.1 Traumaattisen kriisin vaiheet

Kriisin kulku on yksilöllinen, joten kaikki ei tapahdu saman järjestyksen mukaan. Eri vaiheissa voi olla päällekkäisyyksiä. Traumaattinen kriisi voidaan jakaa neljään vaiheeseen: shokkivaihe, reaktiovaihe, läpityöskentelyvaihe ja uudelleensuuntautumisvaihe. (Kiiltomäki 2007, 15.)

Shokkivaihe on kestoaltaan lyhyt, korkeintaan muutaman vuorokauden kestävä vaihe. Shokkivaiheessa ihminen kieltää todellisuuden. Hän voi olla olemukseltaan rauhallinen mutta sisimmiltään tuntee pelkkää kaaosta. Shokkivaiheen mentyä ohi henkilön on vaikeaa muistaa, mitä on puhuttu ja mitä on tapahtunut. Shokissa olevalle on myös ominaista poikkeava käytös, kuten huutaminen, saman lauseen toistaminen tai täysin lamaantuminen. (Suomen Mielenterveysseura 2009, viitattu 17.9.2014.)

Shokkivaiheen jälkeen tulee reaktiovaihe joka kestää yleensä muutamasta viikosta muutamaa kuukauteen (Pulkinen & Vesanen 2012, viitattu 30.9.2014). Reaktiovaiheessa ihminen on alussa kriisin käsittelyssä. Ihmisellä on yrityksiä löytää jokin merkitys tapahtuneelle ja hänellä on paljon miksi-kysymyksiä. Tässä vaiheessa ihmisen tunteet alkavat tulla esiin ja hän voi saada voimakkaitakin tunnereaktioita. Hän voi tuntea muun muassa surua, pelkoa, vihaa ja syyllisyyttä. (Kiiltomäki 2007, 18; Pulkinen & Vesanen 2012, viitattu 30.9.2014.)

Läpityöskentelyvaihe kestää kuukaudesta vuoteen (Pulkinen & Vesanen 2012, viitattu 30.9.2014). Läpityöskentelyvaiheessa ihminen on edennyt pidemmälle kriisinsä käsittelyssä. Ihmisellä voi olla tarve puhua tapahtuneesta ja se onkin hyödyllistä kriisin läpikäymisen kannalta. Kaikki eivät kuitenkaan työstä kriisiä puhumalla, vaan he voivat käsitellä asiaa esimerkiksi kirjoittamalla, kuuntelemalla musiikkia tai tekemällä työtä jonka tuntevat tärkeäksi. (Kiiltomäki 2007, 18.)

Uudelleensuuntautumisenvaihe alkaa läpityöskentelyvaiheen jälkeen ja se kestää vuosia (Pulkinen & Vesanen 2012, viitattu 30.9.2014). Ihminen alkaa sopeutua kriisin tuomiin muutoksiin elämässään. Kriisi on osa elettyä elämää ja elämä jatkuu. Vaikka kriisi olisi tuonut elämään pysyviä rajoitteita, on ihminen löytänyt keinon selviytyä niistä. Uudelleensuuntautumisvaiheelle tyypillistä on, että tulevaisuuttaan voi jo suunnitella. (Kiiltomäki 2007, 20.)

3.1.2 Traumaattisen kriisin seuraukset

Henkilölle voi aiheutua pitkäaikaisia seurauksia, mikäli hän ei saa traumaattisen tapahtuman jälkeen psykososiaalista tukea. Psykkinen trauma voi olla yksi pitkäaikaisseuraus, joka ilmenee vasta vuosien kuluttua traumaattisesta kokemuksesta ja yleensä tiedostamattomalla tasolla. Pitkäaikaisseurauksia voivat olla esimerkiksi odottamattomat terveysongelmat, keskittymisvaikeudet sekä vaikeudet nauttia elämästä entiseen tapaan. (Saari 2003, 90; Bonanno 2004, 22, viitattu 12.10.2014.)

Post-traumaattinen stressihäiriö eli traumaperäinen stressihäiriö voi olla seurausta traumaattisen tapahtuman kokemisesta. Se voi puhjeta pian traumaattisen tapahtuman jälkeen tai hieman viivästyneenä. (Lepola & Koponen 2008, 150.) Sen oireet voidaan jakaa kolmeen pää luokkaan: 1. traumaattisen tapahtuman psykologinen uudelleen toistuminen, 2. traumaan liittyvä välttämisoireilu ja reagoitiherkkyiden turtuminen sekä 3. kohonneen vireystilan oireet. (Henriksson & Lönnqvist 2011, viitattu 9.10.2014.)

Uudelleen toistuminen tarkoittaa sitä, että ihminen kokee traumaattisen tapahtuman yhä uudelleen eri tavoin. Se voi palata mieleen ajatuksissa ja havainnoissa sekä kertautua unissa. Ihminen voi myös kokea ahdistusta traumasta muistuttavissa tilanteissa, joka edistää välttämiskäyttäytymistä. Sen vuoksi välttämiskäyttäytymiseen liittyvät oireet ovat keskeisiä arvioitaessa työ- ja toimintakyvyn ennustetta, sillä vaikeasta traumaperäisestä häiriöstä kärsivä pyrkii välttelemään traumaattisesta tapahtumasta muistuttavia paikkoja, ihmisiä ja toimintoja. Välttämisoireiluun voi liittyä myös kyvyttömyyttä palauttaa mieleen traumaan liittyviä asioita ja tunneilmisut voivat rajoittua ja ihmisellä voi olla masennuksen kaltaisia oireita. Kohonneeseen vireystilan liittyviä oireita ovat unihäiriöt, ärtyneisyys, keskittymisvaikeudet sekä korostunut varuillaanolo. (Henriksson & Lönnqvist 2011, viitattu 9.10.2014; Lepola & Koponen 2008, 150-151.)

3.2 Psykologinen debriefing

Psykologinen debriefing on jälkipuintikeskustelu, joka on ennaltaehkäisevää työtä. (Nurmi, 176.) Psykologista debriefingiä käytetään käsiteltäessä traumaattisen tapahtuman aiheuttamia voimakkaita reaktioita. (Hammarlund 2010, 113.) Debriefing-istunto järjestetään 24–72 tunnin

kuluttua tapahtumasta, sillä mikäli istunto järjestetään liian aikaisin, ihmiset voivat olla vielä sokissa. (Nurmi 2006, 180.)

Psykologinen debriefing on suunniteltu käytettäväksi erityistilanteissa. Se soveltuu erityisesti äkillisten traumaattisten kokemusten käsittelyyn muutaman päivän sisällä tapahtuneesta. Psykologista debriefingiä käytetään kun tapahtuma on ollut äkillinen ja ennustamaton, se on ollut traumaattinen ja järkyttävä. On myös tilanteita, jolloin psykologinen debriefing ja siihen liittyvä shokkivaiheen tuki ja seuranta-ajan tuki eivät takaa riittävää psyykkistä tukea. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi pitkäkestoiset ja hyvin stressaavat tilanteet, kuten kidutus ja lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja perheväkivalta. (Saari 2003, 173-174.)

Psykologisen debriefing-työn tavoitteena on ennaltaehkäistä äkillisten ja odottamattomien traumaattisten kokemusten aiheuttamia psyykkisiä häiriöitä. Sen tavoitteena on myös saada ihminen jäsentämään traumaattisia muistojaan ja ymmärtämään omien reaktioiden kuuluvan kriisiin. Psykologinen debriefing myös auttaa työ- ja toimintakyvyn palautumista, jotta ihminen voi palata normaaliin elämän rytmiin. Yhtenä tavoitteena on myös rohkaista ihmistä avautuman sosiaalisesti ja keskustelemaan asiasta muiden ihmisten kanssa. (Toivikko 2007, 548.)

3.2.1 Psykologinen debriefing-istunto

Ennen psykologista debriefing-istuntoa kriisityöntekijä tekee arviointi ja suunnittelutyötä traumaattiseen tapahtumaan liittyen. Ensimmäisenä tehtävänä kriisityöntekijän tulee arvioida täyttääkö tapahtuma traumaattisen tapahtuman tunnusmerkit ja kuuluuko se kriisiryhmän toimialaan, vai ohjataan tapahtuman uhrin jonkin toisen organisaation piiriin. Mikäli traumaattisen tapahtuman tunnusmerkit täyttyvät seuraavaksi arvioidaan keitä tapahtuma koskettaa ja millä tavalla sekä tarvitaanko kriisiryhmältä toimenpiteitä jo psyykkisen shokin vai reaktiovaiheen aikana. Arviointityö ja debriefing-istuntojen suunnittelu edellyttävät tietoja tapahtuneesta. Kriisityön onnistuminen edellyttää hyvää tiedonkulkua viranomaisten välillä. Keskeisiä viranomaistoimijoita tietojen välittäjinä ovat poliisi, pelastusviranomaiset sekä terveydenhuollonviranomaiset. Mitä luottamuksellisemmat suhteet ja saumattomampi yhteistyö kriisiryhmän ja viranomaistahojen välillä on, sen parempaa huolenpitoa traumaattisen tapahtuman kokeneet saavat. Viranomaisilta saadun tiedon perusteella kriisityöntekijä suunnittelee alustavat toimenpiteet. Tarpeellisia tietoja ovat mitä on tapahtunut, milloin on tapahtunut, missä on tapahtunut, onko loukkaantuneita tai kuolleita, oliko tapahtumassa muita

osallisia, lähiomaisten nimet ja kontaktitiedot sekä onko uhreille kerrottu kriisiryhmän toiminnasta ja saako heihin ottaa yhteyttä. (Saari 2003, 177-178.)

Psykologisella debriefing-istunnolla on usein kaksi vetäjää, mutta mikäli osallistujia istunnossa on vähän, voi riittää yksi vetäjä. Mikäli osallistujien määrä on suuri tai istuntoon osallistuu lapsi, on hyvä olla myös kolmas vetäjä. Kaksi vetäjää havainnoi tarkemmin osallistujien reaktioita, he tukevat ja täydentävät toisiaan istunnon aikana, jolloin istunnon vetäminen on turvallisempaa ja helpomman oloista. Istunnon vetäjät ovat ulkopuolisia, jolloin tavoitteena on, etteivät vetäjät entuudestaan tuntisi istuntoon osallistuvia. (Saari 2003, 199-200.)

Debriefing-istunto etenee prosessin omaisesti, jolloin aloitetaan ajatuksista ja kognitiivisista toiminnoista ja edetään syvällisempiin psykologisiin tasoihin, jonka kautta koetun tapahtuman aiheuttamat reaktiot käsitellään. Debriefing-istuntoon kuuluu seitsemän vaihetta: aloitus, faktavaihe, ajatusvaihe, tunnevaihe, oirevaihe, normalisointivaihe ja päätösvaihe. (Saari 2003, 206, 208; Hammarlund 2010, 118.)

Aloitussvaihe

Aloitus- eli johdantovaiheessa tavoitteena on luoda myönteinen ilmapiiri ja vähentää osallistujien ahdistusta ja rakentaa luottamusta osallistujien ja vetäjien välille. Istunnon vetäjä kertoo yhteisesti miksi istunto on järjestetty, mitä istunnon aikana tapahtuu, miten toimitaan ja miksi näin toimitaan. Vetäjä myös kertoo omasta taustastaan ja koulutuksestaan ja muodostaa näin itsestään auktoriteetin. Myös varavetäjät esittelevät itsensä ja kertovat omat taustansa. Vetäjä motivoi istuntoon osallistuvia keskustelemaan, vaikka kaikki eivät kokisi läsnäoloaan tarpeelliseksi. Vetäjä käy läpi myös säännöt ja perustelee niiden merkityksen osallistujille. (Saari 2003, 208-209; Hammarlund 2010, 119.)

Faktavaihe

Faktavaiheen tavoitteena on edistää totuuden kohtaamista, viedä tilaa mielikuvituskelta, luoda kokonaisnäkemys tapahtuneesta ja luoda siitä yhteinen ymmärrys. Faktavaiheen aikana käydään läpi osallistujat, keitä he ovat ja miten he liittyvät tapahtuneeseen. Sen jälkeen aletaan käydä

tapahtumaa läpi yksityiskohtaisesti. Yleensä käsittely aloitetaan tapahtumaa edeltävistä hetkistä, eli tarkoituksena on käydä läpi milloin viimeksi tapasi läheisen ihmisen elossa ja millainen tuo kohtaaminen oli. Tämän jälkeen keskitytään siihen, mitä tapahtumassa paikalla olleet ehtivät ajatella ja havainnoida ennen tapahtumaa. Tärkeää on saada tapahtuman kulusta selkeä kuva. Keskeisiä ovat tapahtumassa mukana olleiden kokemukset, silminnäkijöiden kertomukset sekä viranomaisten raportit. Istunnon vetäjien on hyvä tutustua tapahtuman faktatietoon vaikka omaisetkin voivat hankkia sen ennen istuntoa. Joskus voi olla hyvä, että tapahtuman kulusta on kertomassa poliisi, palomies tai lääkäri. Viranomaisten on kuitenkin poistuttava faktavaiheen jälkeen, jotta omaiset pystyvät puhumaan omista tuntemuksistaan. (Saari 2003, 211-213; Palosaari 2007, 102.)

Ajatusvaihe

Faktavaiheen ja ajatusvaiheen välinen raja on häilyvä. Useimmiten ajatusvaihe aloitetaan kysymällä osanottajin ensimmäisiä ajatuksia heidän kuullessaan tapahtumasta tai oltuaan siinä mukana. Yleensä ihmiset kertovat psyykkisestä sokista. On myös hyvä käydä läpi osanottajien käsitystä ajasta, kuinka he kokevat ajan kuluneen ja minkä aikaa tapahtumien kestäneen. Psyykkiseen sokkiin liittyvien reaktioiden kuvaaminen muodostaa usein itsenäisen kokonaisuuden traumaattisen kokemuksen käsittelyprosessista. Tähän liittyy ihmettelyä omista sekä muiden reaktioista ja kysymyksiä oman toiminnan normaaliudesta. Osa ihmisistä reagoi traumaattiseen tapahtumaan etsimällä syyllistä, jolloin hänen muut tunteet jäävät taka-alalle ja kaikki energia kuluu syyllisen etsimiseen. Mikäli syyllistämisen tunteet ovat todella voimakkaita, voidaan syyllistämiseen liittyvät käsitellä debriefing-istunnossa. Kun syyllistämistä on käsitelty tarpeeksi, istunnon vetäjä ohjaa keskustelun muiden tunteiden läpikäymiseen. (Saari 2003, 221-224.)

Tunnevaihe

Tunnevaiheen tavoitteena on ahdistuneisuuden väheneminen, ehkäistä välttämiskäyttäytymistä, edistää selviytymiskeinoja sekä jakaa tunteita ja lisätä sosiaalista tukea. Päästäkseen näihin tavoitteisiin on traumaattisen tapahtuman aiheuttamat tunteet työstettävä perusteellisesti.

Syyttämiseen ja syyllisen etsimiseen yhdistyy vihan tunteet, joten olisi hyvä käsitellä ne syyttämisen käsittelyn yhteydessä. Vihan tunne tulee käsitellä pyrkimyksenä päästä sen sisään, sen sijaan, että sitä väistettäisiin tai hyssyteltäisiin. On olennaista, että vihan tunteet hyväksytään sekä pidetään hyväksyttävänä. Tällöin vihantunne vähitellen laantuu ja saadaan tilaa myös muille tunteille. Myös muut tunteet kuten esimerkiksi suru ja epätoivo käsitellään istunnossa kohtaamalla ne myös yhteisesti ja viipymällä niissä hetki. Vetäjän tehtävänä on auttaa osallistujia kohtaamaan tunteensa. Lopussa istunnon vetäjä voi kysyä osallistujilta mikä tuntui pahimmalta ja samalla tarkistaa, onko kaikki tärkeimmät tunteet traumaattiseen tapahtumaan liittyen käsitelty. (Saari 2003, 228-230, 234.)

Oirevaihe

Tunne- ja oirevaihe voidaan käsitellä myös yhdessä, reaktiovaiheena. Oirevaiheessa tavoitteena on luoda ymmärrystä somaattisiin reaktioihin ja oireisiin, antaa valmiuksia ihmisten kohtaamiseen ja traumaattisen kokemuksen jakamiseen heidän kanssaan ja tiedostusvälineiden edustajien ja julkaistujen artikkeleiden kohtaamiseen sekä antaa valmiuksia rituaalien suunnitteluun ja niihin osallistumiseen. Olennaista oirevaiheen käsittelyssä on kertoa osallistujille, että ihmisen elimistö reagoi traumaattisiin tapahtumiin kokonaisvaltaisesti, jolloin ihmisellä voi olla psyykkisiä ja somaattisia reaktioita. Psyykkiseen sokkiin liittyvät somaattiset oireet käsitellään yleensä sokkireaktion yhteydessä. Tällöin oirevaiheessa voidaan keskittyä myöhemmin ilmeneviin somaattisiin oireisiin. Yleisimpien oireiden käsittelyyn riittää niiden tunnistaminen sekä toteaminen, että niitä voi olla jokaisella. Oireiden jälkeen on hyvä käsitellä jo tulevien päivien ja viikkojen tapahtumia, kuten hautajaisia ja töihin paluuta. Ulkopuolisten ihmisten uteliaisuus ja tiedonhalu voi olla ärsyttävää ja jopa pelottavaa, joten näitä tunteita on hyvä käsitellä istunnon aikana. Myös median aiheuttamia kokemuksia ja reaktioita tulee käsitellä, sillä media voi aiheuttaa traumaattisen kokemuksen kohdanneelle uusia traumoja. (Saari 2003, 235-236, 238.)

Normalisointivaihe

Normalisointivaihe tarkoittaa opetusvaihetta, jolloin toiminnan painopiste siirtyy osallistujista vetäjiin. Sen tavoitteena on luoda viitekehys omille reaktioille, hyväksyä omat tunteet, ajatukset ja

reaktiot, välttää pelkoa herättäviä prosesseja sekä vahvistaa ihmisen selviytymiskeinoja. Normalisointivaiheessa vetäjä antaa tietoa traumaattisen tapahtuman käsittelyprosessin etenemisestä ja millaiset reaktiot, ajatukset sekä tunteet ovat sille tyypillisiä. Traumaattisesta kokemuksesta toipumiseen tarvitaan ymmärrys omista reaktioista ja tunteista mutta ne tulee myös pystyä hyväksymään. Kun omat reaktiot ja tunteet pystyy hyväksymään olo helpottaa ja toipuminen nopeutuu. (Saari 2003, 238–239; Hammarlund 2010, 120.)

Päätös vaihe

Päätös vaiheessa varmistetaan ihmisen selviytyminen tulevaisuudessa sekä ohjataan heidät tarvittaessa jatkohoitoon. Päätös vaiheessa tehdään lyhyt yhteen veto istunnosta ja todetaan mitä istunnossa ja traumaattisen kokemuksen pohjalta on opittu. Mikäli istuntoon osallistuneiden reaktiot ovat olleet hyvin voimakkaita tai jos on odotettavissa, että lähi viikkoina tapahtuneesta tulee uutta tietoa joka vaikuttaa ihmisten reaktioihin, sovitaan seurantaistunto. Seurantaistunto pidetään yleensä samalla kokoonpanolla noin kuukauden kuluttua ensimmäisestä istunnosta. Tarpeen mukaan istunnon voi järjestää myös pienemmällä ryhmällä tai istunnon vetäjät voivat puhelimitse olla yhteydessä vain muutama istuntoon osallistuvalla. Mikäli joku istuntoon osallistuvasta tarvitsee jatkohoitoa, keskustele istunnon vetäjä hänen kanssaan kahden kesken istunnon jälkeen. (Saari 2003, 242-244; Hammarlund 2010, 120.)

3.2.2 Debriefing-työn historiaa

Toisen maailmansodan aikaan alettiin huomioida ihmisten reaktioita äärimmäisissä tilanteissa. Tehtiin runsaasti tutkimuksia ihmisten reagoinnista järkyttäviin tilanteisiin, kuten luonnonkatastrofeihin, erilaisiin onnettomuuksiin ja väkivaltaisuuksiin. Tutkimuksilla pyrittiin selvittämään kuinka ihmiset reagoivat edellä mainittuihin tapahtumiin. Tutkimuksista selvisi tuen ja avun tarpeen tärkeys trauman kokeneille ihmisille. Kuitenkin vasta 1980-luvulla toimintamuotoja avun antamiseksi alettiin järjestelmällisesti kehittää. (Saari 2007, 17.)

Kriisiauttamisen toimintamallien juuret ovat USA:ssa. Norja otti toimintamallit nopeasti käyttöönsä öljynporaustautoilla sattuneiden monien onnettomuuksien vuoksi. Norjasta tulikin nopeasti katastrofipsykologisen osaamisen keskus Euroopassa. Suomessa kriisityön tarpeellisuuteen

alettiin kiinnittää huomiota 1970-luvulla Lapuan patruunatehtaan räjähdykseen. Tuolloin käytössä olleet käytännöt ja menetelmät olivat sen aikaiset ja uudenlaisia menetelmiä kehitettiin useita vuosia myöhemmin. (Saari 2007, 17-18.)

1990-luvun alussa Suomeen katastrofipsykologinen ajattelumalli tuli Norjasta. Ensimmäinen koulutus aiheesta toteutui Helsingissä vuonna 1991. Suomen Psykologiliitto kokosi koulutuksen innoittamana työryhmän, joka koostui erilaisissa työtehtävissä olleista psykologeista. Heidän tehtävänä oli miettiä ja ehdottaa kuinka katastrofipsykologista toimintamallia Suomessa lähdettäisiin toteuttamaan. Työryhmä ehdotti kaksiportaista organisaatiota, jolloin Suomessa toimisi valtakunnallinen erityisryhmä suuronnettomuuksien varalle sekä terveyskeskusten yhteydessä kriisiryhmä arkielämän traumaattisten tilanteiden varalle. Perustettiin yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin kanssa valtakunnallinen psykologinen suuronnettomuuksien valmiusryhmä, joka aloitti toimintansa vuoden 1993 huhtikuussa. Ensimmäinen kunnallinen kriisiryhmä aloitti toimintansa Pietarsaareissa 1990-luvulla. Pietarsaaren terveyskeskuksen psykologi kasasi moniammatillisen työryhmän kurssilleen, jolla hän koulutti ammattilaisia kriisityöhön. Jo vuonna 1998 Suomessa toimi kattava kunnallisten kriisiryhmien verkosto. (Saari 2007, 17-18.)

3.2.3 Lainsäädäntö

Psykososiaalisen tuen ja palvelujen järjestämisvastuu kuuluu julkiselle sektorille ja se on laissa määritelty. Pelastuslaki (468/2003) ja asetus pelastustoimesta (787/2003) velvoittavat kunnat ja kuntayhtymät huolehtimaan psykososiaalisen tuen ja palveluiden järjestämisestä yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa onnettomuuksien uhreille, uhrien omaisille sekä pelastajille. Muita keskeisiä säädöksiä ovat perustuslaki (731/1999), valmiuslaki (1080/1991), kansanterveyslaki (66/1972), mielenterveyslaki (1116/1990), laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) sekä sosiaalihuoltolaki (710/1982). Henkilötietoja käsitellessä henkilötietolain (523/1999) lisäksi tulee huomioida viranomaisten henkilötietojen käsittelyyn oikeuttavat erityislait. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009, 66.)

Terveystieteiden lain 3. luvun 27.§ mukaan kunnan tulee järjestää asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi riittävä mielenterveystyö. Siihen sisältyy yksilön ja perheen psykososiaalinen tuki sekä ohjaus ja neuvonta mielenterveyttä suojaaviin ja vaarantaviin tekijöihin liittyen. Kriisitilanteissa yksilön ja yhteisön psykososiaalisen tuen yhteensovittaminen sisältyy

myös mielenterveystyöhön. Terveystieteiden lain 3. luvun 40 § mukaan ensihoitoon sisältyy tarvittaessa potilaan, hänen omaisten ja muiden tapahtumaan osallistuvien ohjaaminen psykososiaalisen tuen piiriin. (Terveystieteiden laki 30.12.2010/1326.)

3.3 Viranomaistahojen rooli debriefingtyössä

Viranomaistahojen tehtävänä on antaa traumaattisen tapahtuman kokeneelle uhrille tietoa debriefing-työstä sekä ohjata heidät tuen piiriin. Viranomaisten tehtävänä on myös tiedottaa debriefing-ryhmää tällaisista tapahtumista, jotta debriefing-ryhmä osaa ottaa yhteyttä ja tukea uhria. Viranomaiset voivat tarvittaessa osallistua debriefing-istuntoihin faktavaiheeseen saakka, jolloin he kertovat tapahtuman tarkan kulun ja osallistujat voivat esittää heille kysymyksiä.

Poliisitutinnan kannalta on tärkeää, että ihmisten kuulemiset tapahtuisivat ennen debriefing-istuntoon osallistumista. Jos istunto järjestetään ennen poliisin kuulustelua, omaksuu ihminen muiden kokemuksia ja kertoo niistä omina kokemuksinaan. (Nurmi 2006, 187.)

Poliisi tekee yhteistyötä kriisiryhmien kanssa ja se on koettu tervetulleeksi avuksi poliisin työhön. Poliisi tarjoaa kriisiryhmän tukea rikosten ja onnettomuuksien uhreille. Poliisi pyytää asianosaiselta lupaa siihen, että kriisiryhmän työntekijä on häneen yhteydessä. Myös pelastustyöntekijöille on annettu samanlainen ohjeistus. (Nurmi 2006, 188.)

Poliisi voi osallistua debriefing-istuntoihin niin sanottuna faktantuoja, eli hän osallistuu istunnon faktavaiheeseen. Poliisin tehtävänä on kertoa tapahtuman kulku ja havainnollistaa sitä tarvittaessa esimerkiksi piirtämällä. Kerrottuaan faktat poliisi poistuu istunnosta. (Nurmi 2006, 188.)

3.4 Oulaisten debriefing-ryhmä

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä. Debriefing-ryhmä on toiminut Oulaisten kaupungissa jo pitkään tarjoamalla psykologista apua äkillisen trauman kokeneille ihmisille. Toiminnallaan debriefing-ryhmä pyrkii ehkäisemään äkillisten ja odottamattomien tilanteiden, kuten kuolemantapausten ja väkivaltatilanteiden, aiheuttamat post-traumaattiset stressireaktiot. Debriefing-ryhmän tarkoituksena on auttaa ihmistä selviytymään traumaattisesta tapahtumasta ja palaamaan normaaliin elämään psykologista jälkipuintimenetelmää käyttäen. Debriefing-menetelmä ei ole tarkoitettu terapiaksi, joten se pyritään rajaamaan yhteen tai kahteen kertaan, jolloin mahdollinen jatkohoito järjestetään tarpeen mukaan. (Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä 2014.)

Tiedot tapahtumasta debriefing-ryhmä saa tapahtumapaikalle saapuneelta viranomaiselta. Viranomainen antaa asianosaiselle tietoa debriefing-ryhmästä, antaa hänelle debriefing-ryhmän esitteen sekä kertoo häneen otettavan yhteyttä debriefing-ryhmästä. Asianosainen voi myös itse olla yhteydessä debriefing-ryhmään virka-aikana, muuna aikana hän voi jättää vastaajaan viestin, jolloin debriefing-ryhmästä otetaan häneen yhteyttä seuraavana arkipäivänä. Debriefing-ryhmä ei tule onnettomuuspaikalle, vaan tarvittaessa se järjestää tapaamisen asianosaisen kanssa 1-3 vuorokauden kuluttua tapahtuneesta. Oulaisten debriefing-ryhmä ei siis toteuta akuuttia kriisityötä. (Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä 2014.)

Debriefing-ryhmän työntekijöitä sitoo salassapitovelvollisuus, jolloin toiminta on luottamuksellista. Debriefing-ryhmän toiminta on asiakkaalle maksutonta ja siihen osallistuminen täysin vapaaehtoista.

4 KEHITTÄMISTYÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Tässä osiossa kuvaan opinnäytetyöni suunnittelua ja toteuttamista sekä käyttämiäni aineistonkeruumenetelmiä sekä saamani aineiston analysointia.

4.1 Suunnittelu

Aloitan tietoperustan kirjoittamisen kesällä 2014 ja kirjoitan sen loppuun vuoden 2014 syksyn aikana, jonka jälkeen valmistelen haastattelun kysymykset yhteistyössä debriefing-ryhmän kanssa. Pyydän tutkimusluvan Oulaisten terveyskeskukselta tietoperustan valmistuttua syksyllä 2014. Tuolloin myös haastattelun runko on mietitty valmiiksi. Valitsen haastattelevat henkilöt tutkimusluvan saatuni ja sovin heidän kanssaan haastattelujen ajankohdat joulukuulle 2014 tai tammikuulle 2015. Aineiston analysoinnin aloitan tammikuussa 2015 tai heti kun haastattelut on pidetty. Opinnäytetyö valmistuu keväällä 2015, jonka jälkeen julkaisen saamani tulokset Oulaisten debriefing-ryhmälle.

Kehittämistyön aineiston hankin haastattelemalla 5-6 viranomaistoimijaa eli poliisia, pelastuslaitoksen työntekijää, ensihoitoa sekä Oulaskankaan päivystyksen ja Oulaisten terveyskeskuksen sairaanhoitajaa. Haastattelun tulen toteuttamaan fokusryhmähaastatteluna aivoriihi-menetelmää hyödyntäen. Haastattelut toteutan luottamuksellisesti ja salassapitovelvollisuutta kunnioittaen. En johdattele haastateltavia, vaan asettelen kysymykseni neutraalisti. Haastatteluista saamani materiaalin käsittelen sisältöä muuntelematta. Aineiston analysoin sisällönanalyysillä.

4.2 Toteutus

Kehittämistyön tavoitteena oli selvittää viranomaistahojen näkemyksiä debriefing-työn toimivuudesta Oulaisissa. Kehittämistyön aineiston hankin haastattelemalla viittä viranomaistoimijaa, joiksi valikoituivat poliisi, palomestari, ensihoidon työpari sekä Oulaisten terveyskeskuksen päivystyksen sairaanhoitaja. Olin suunnitellut pitäväni kaksi haastattelua

pienryhmissä niin, että terveydenhuollon toimijat ovat oma ryhmä ja viranomaiset oma ryhmänsä. Päädyin kuitenkin aikatauluongelmien vuoksi ottamaan kaikki viisi haastateltavaa samaan haastatteluun. Haastattelun toteutin fokusryhmähaastatteluna aivoriihi-menetelmää hyödyntäen. Fokusryhmähaastattelu on haastattelijan ylläpitämän keskustelu valikoidun ryhmän kanssa. Fokusryhmähaastattelu pidetään ennakkoon suunnitellun haastattelurungon pohjalta. Haastattelun tavoitteena on tuottaa mahdollisimman paljon keskustelua haastateltavien välille. (Mäntyranta & Kaila, viitattu 28.4.2015.) Aivoriihi-menetelmä on yksi luovan ongelmanratkaisun menetelmä ja sen tarkoituksena on tuottaa ideoita ryhmässä. Aivoriihen periaatteena on, että mitä enemmän ideoita syntyy, sitä todennäköisempää on, että syntyy toteuttamiskelpoisia ideoita. Määrä siis tuottaa laatua. Aivoriihi menetelmän vahvuutena on ideoiden paljous sekä se, että muiden ideoinnin pohjalta voi syntyä uusia ideoita. Samalla voidaan oppia tarkastelemaan asiaa uusista näkökulmista. Aivoriihi-menetelmän haasteena on löytää konkreettista hyötyä syntyneistä ideoista. Tämän vuoksi on hyvä pohtia työ- tai opiskeluympäristön kehittämistarpeita, jotta ideaa voidaan hyödyntää käytännön kehittämiseen. (Innokylä, viitattu 20.10.2014.)

Haastattelun alussa kysyin kuinka hyvin viranomaiset tietävät debriefing-ryhmän toiminnasta. Debriefing-ryhmä oli heille tuttu, joten tarkempaa keskustelua debriefing-ryhmän toiminnasta ei käyty. Olin kirjoittanut valmiiksi kuusi kysymystä erillisille papereille niin, että jokaisella paperilla oli yksi kysymys. Kysymykset käytiin ensin läpi haastateltavien kanssa. Näitä papereita haastateltavat saivat kierrättää keskenään ja kirjoittaa niihin vastauksensa. Samalla käytiin keskustelua kysymyksistä ja haastateltavat kertoivat monipuolisesti esimerkkejä, joita olivat työssään kohdanneet. Haastateltavat olivat keskustelussa hyvin aktiivisia ja minun roolini oli kirjoittaa kaikki keskustelussa nousseet ideat ja mielipiteet ylös. Haastattelun lopussa vastaukset käytiin niiltä osin uudelleen läpi, joissa oli epäselviä kohtia ja samalla varmistin, että kaikki mielipiteet oli kirjattu ylös.

Tutkimustyön aineisto siis koostuu haastateltavien kirjallisista vastauksista sekä keskustelujen lomassa tekemistäni muistiinpanoista. Haastattelusta saamani vastaukset kirjoitin ensin auki haastattelun kysymysten alle. Tämän jälkeen yhdistin saamani vastaukset kehittämistehtävien alle ja muotoilin tekstiä yhtenäiseksi. Näin sain aineistoni nykyiseen muotoonsa. Saamani aineisto oli jo alussa hyvin ryhmitelty, joten erillistä luokittelua minun ei tarvinnut tuloksia varten tehdä.

Esimerkiksi kysyessäni miten haastateltavat kokevat yhteistyön toimivan heidän ja Debriefing-ryhmän välillä sain seuraavanlaisia vastauksia:

"Hyvin."

"Ei ole ollut yhteistyötä."

"Hyvin silloin jos asia on koskettaa omaa työyhteisöä."

Analysoituani aineistoa kävin esittämässä saamani tulokset kahdelle Oulaisten debriefing-ryhmän edustajalle. He kokivat saaneensa hyviä kehittämis ehdotuksia heidän ja viranomaistahojen välisen yhteistyön vahvistamiseksi ja aikoivat käsitellä niitä yhdessä yhteistyötahojen kanssa.

Tieteellisen tiedon tunnusmerkki on luotettavuus. Luotettavuus perustuu tutkimusmenetelmiin, tutkimusprosessiin sekä tutkimustuloksiin. Toisin kuin laadullisessa tai määrällisessä tutkimuksessa, kehittämistoiminnassa luotettavuus määritellään sen käyttökelpoisuuden mukaan. Ei ole riittävää, että kehittämistyön yhteydessä syntyvä tieto on totuudenmukaista, vaan sen tulee olla myös hyödyllistä. (Toikko & Rantanen 2009, 121-122.) Kehittämistyöni tuottama tieto on ollut opinnäytetyöni tilaajalle hyödyllistä ja käyttökelpoista. Debriefing-ryhmän kanssa tuloksista keskusteltaessa he kertovat tuloksien olevan heille hyödyllisiä ja viranomaisten tuottamien kehittämisideoiden olevan käyttökelpoisia ja toteutettavissa.

Eettisyyttä arvioitaessa on huomioitava käytetyt aineistonkeruumenetelmät sekä aineiston analysointi ja raportointi. Aineistonkeruumenetelmiä arvioitaessa pohditaan, onko saatavissa ollut tieto tavoitettu käytettävillä menetelmillä. Aineiston analysointivaiheessa tutkijan tulisi toimia siten, ettei esimerkiksi litteroidussa haastattelussa ole nähtävissä tutkittavien oikeita nimiä. Tutkijan eettinen velvollisuus on myös raportoida saaduista tuloksista mahdollisimman rehellisesti ja tarkasti. Eettisyyttä arvioitaessa on huomioitava myös käytettyjen menetelmien kuvaaminen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, viitattu 28.4.2015.) Ennen aineiston keruun aloittamista olen pohtinut eri aineistonkeruumenetelmien hyötyjä ja valinnut parhaiten tavoitteisiini vastaavat menetelmät. Haastatteluista olen saanut haastateltavien kirjoittamia vastauksia sekä itse kirjoittamiani täydennyksiä vastauksiin, jolloin olen saanut selkeitä ja suoria vastauksia ja mielipiteitä haluttuihin asioihin. Ryhmähaastattelu sekä sovellettu aivoriihi-menetelmä ovat olleet hyvä ratkaisu aineistonkeruumenetelmiksi, sillä viranomaiset saivat miettiä yhdessä vastauksia kysymyksiin, jolloin ideoita syntyi enemmän kuin pelkällä yksilöhaastattelulla olisi voitu tavoittaa.

Saamani vastaukset olen käynyt läpi haastattelun lopussa, jolloin haastateltavat ovat voineet tehdä lisäyksiä ja korjauksia vastauksiinsa. Tällä olen varmistanut saamani tiedon todenperäisyyden.

5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Viranomaiset olivat keskusteltavista asioista hyvin yksimielisiä. Erityisesti he korostivat toimivan kommunikoinnin tärkeyttä viranomaisten ja debriefing-ryhmän välillä. Viranomaiset kokivat yhteistyön ja tiedonkulun toimivan heidän ja debriefing-ryhmän välillä tällä hetkellä hyvin. He kertoivat, että yhteistyön toimivuus on huonompaa silloin kun debriefing-ryhmän sisällä tapahtuu suuria henkilöstövaihdoksia. Tiedonkulkuun liittyen hankaluuksia tuottivat haastateltavien mukaan vaihtuvat yhteystiedot ja heikko tiedotus niiden muutoksista. Viranomaiset kertoivat saaneen tietoa debriefing-ryhmästä pääasiallisesti debriefing-ryhmän jäseniltä, työtovereiltaan sekä kokouksista ja Oulaisten kaupungin nettisivuilta. Osa viranomaisista koki, etteivät he olleet saaneet riittävästi tietoa Debriefing-ryhmän nykytilanteesta.

Viranomaiset toivoivat, että vähintään kerran vuodessa järjestettäisiin heidän ja debriefing-ryhmän yhteinen tapaaminen, jolloin olisi mahdollista päivittää yhteystietoja sekä annettaisiin koulutusta debriefing-työhön liittyen. He uskoivat tämän lisäävän yhteistyön toimivuutta, sillä säännöllisten tapaamisten myötä myös työntekijät tulisivat toisilleen tutuiksi. Haastateltavat ehdottivat myös sähköpostirinkiä, jota ylläpitäisi debriefing-ryhmän jäsen. Sähköpostirinki helpottaisi muun muassa muuttuneiden yhteystietojen päivittämistä. Viranomaisilla oli ollut esitteitä debriefing-ryhmästä ja sen toiminnasta, joita ovat voineet antaa onnettomuuksien uhreille. Näitä esitteitä ei heillä enää ollut jaettavaksi, joten he toivoivat, että esitteen saisi sähköisessä muodossa, jolloin he voisivat tulostaa esitteitä niiden loputtua. Haastateltavat pohtivat kriisiryhmä-sanankorvaamista debriefing-ryhmä:llä. He miettivät, onko debriefing-ryhmä sanana maallikolle liian vieras jolloin potentiaalinen avuntarvitsija voi kieltäytyä vastaanottamasta apua. Haastateltavat kaipaivat ohjeita ja keinoja kuinka toimia tilanteessa, jossa asiakkaat kokevat debriefing-ryhmän niin vieraaksi, etteivät suostu ottamaan sieltä apua vastaan, vaikka viranomaiset kokisivat avun tarpeelliseksi. Viranomaiset miettivät olisiko mahdollista, että joku

debriefing-ryhmän työntekijä olisi kutsuttavissa paikanpäälle öisin ja viikonloppuisin lyhyelläkin varoitusaajalla. He pitivät tärkeänä, että myös virka-ajan ulkopuolella olisi mahdollisuus konsultoida debriefing-ryhmää.

Haastattelun aikana tuli ilmi, että viranomaisten keskinäinen kommunikointi ja yhteistyö kaipaisivat kehittämistä. Etenkin toivottiin, että viranomaiset kävisivät yhteisiä purkukeskusteluja tilanteiden jälkeen, joissa he ovat olleet yhdessä. Tällä hetkellä tilanteiden purkukeskustelut tapahtuvat vain oman työyhteisön kesken, jolloin koettiin että esimerkiksi palautteen antaminen jäi kokonaan puuttumaan.

Kehittämistehtäväni oli selvittää millainen näkemys viranomaistahoilla on heidän ja Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmän välisestä yhteistyöstä, millaista tiedonkulku heidän välillään on ja millaisia ehdotuksia heillä on debriefing-työn kehittämiseksi Oulaisissa. Haastatteleamalla eri viranomaistahojen edustajia sain kokemuseräistä tietoa, joka mielestäni vastaa hyvin asettamiini kehittämistehtäviin. Kehittämistyöni tuloksista käy ilmi, että viranomaistahot pitävät tärkeänä toimivaa yhteistyötä ja kommunikointia. Rantasen (2007,12) mukaan toimiva yhteistyö edellyttää tiedon ja näkemysten jakamista, joka puolestaan edellyttää luottamusta ja avoimuutta organisaatioiden välillä.

Ensimmäinen kehittämistehtäväni oli selvittää millainen näkemys viranomaistahoilla on heidän ja debriefing-ryhmän välisestä yhteistyöstä. Kaikki haastatteluun osallistuneet kokivat yhteistyön toimivan tällä hetkellä hyvin. He olivat saaneet tietoa debriefing-ryhmän toiminnasta ensisijaisesti debriefing-ryhmän jäseniltä sekä työkavereiltaan. Toinen kehittämistehtäväni oli selvittää miten eri viranomaistahot arvioivat tiedonkulkua heidän ja debriefing-ryhmän välillä. Pääasiallisesti viranomaiset kokivat tiedonkulun toimivan hyvin. He kuitenkin kokivat, etteivät tienneet tarpeeksi debriefing-ryhmän nykytilanteesta ja ongelmia oli ilmennyt vaihtuneiden yhteystietojen kanssa.

Viimeinen kehittämistehtäväni oli kartoittaa viranomaistahojen toiveita ja ajatuksia debriefing-työn kehittämiseksi Oulaisissa. Viranomaiset toivoivat, että vähintään kerran vuodessa järjestettäisiin viranomaisten ja debriefing-ryhmän yhteinen kokoontuminen, jonka aikana olisi mahdollista päivittää tietoja sekä mahdollisesti saada lisäkoulutusta. Viranomaiset näkivät, että säännöllinen tapaaminen lisäisi heidän yhteistyönsä toimivuutta. Dufvan ym. (2009, 12-13) mielestä moniammatillisessa yhteistyössä eri ammattiryhmään kuuluvat asiantuntijat työskentelevät keskenään jakamalla tietoa, valtaa ja osaamista. Tämä lisää toimijoiden asiantuntijuutta, tukee päätöksen tekoa, vähentää työtaakkaa, antaa monipuolista apua uhrille sekä ennakoii ja estää suurempia ongelmia muodostumasta. Viranomaistahojen tulee pohtia, millaisissa tilanteissa

yhteistyötä, yhteistä keskustelua, yhteistä harjoittelua ja päätöksentekoa tarvitaan. Ellei eri viranomaistahoilla ole suunnitelmallista yhteistyötä, jää tiedonkulku onnettomuustilanteissakin helposti suppeaksi ja päämäärää palvelemattomaksi. Yhteisissä tapaamisissa viranomaistahojen ja Debriefing-ryhmän olisi mahdollista päivittää tietojaan ja antaa palautetta toistensa toiminnasta. Tapaamisissa voisi myös olla kaikkia ammattiryhmiä koskettavaa koulutusta, joka tukisi toimijoiden ammattitaitoa. Viranomaiset toivoivat myös sähköpostirinkiä sekä sähköisiä esitteitä Debriefing-ryhmästä. Sähköpostiringin uskottiin helpottavan yleisen informaation jakamisessa ja näin lisäävän heidän välisen yhteistyön toimivuutta. Viranomaiset pitivät tärkeänä myös ympärivuorokautista kriisityötä, jota tällä hetkellä ei Oulaisissa ole tarjolla kriisiryhmän muodossa. Kriisin kohdannut saa tukea ja apua debriefing-ryhmän ohella myös seurakunnan henkisen ensiavun ryhmältä sekä Oulaskankaalla toimivilta psykiatrisilta sairaanhoitajilta, mutta Oulaskankaalla toimivat sairaanhoitajat tekevät vain aamu- ja iltavuoroja. Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa veloitetaan kuntaa järjestämään riittävä mielenterveystyö kuntansa asukkaille, johon sisältyy myös kriisityö. Viranomaisten ja asiakkaiden kannalta olisi tärkeää, että päivystävä kriisityö olisi toimivaa ja viranomaiset olisivat tietoisia keneen he voivat olla yhteydessä silloin, kun tarvitsevat välittömästi psykiatrista tukea asiakkailleen.

Myös viranomaisten välinen kommunikointi ja yhteistyö kaipaavat kehittämistä. Viranomaiset kertoivat, että tapahtumapaikalla kommunikointia voisi tapahtua enemmän, jotta kaikki uhrin tulisi huomioitua tasavertaisina. Myös yhteisiä purkukeskusteluja pidettiin tärkeänä, jotta voitaisiin käsitellä mikä tilanteessa meni hyvin ja mikä mahdollisesti kaipasi parantamista. Rantasen (2007,19-20) mukaan toimivan tiedonkulun lisäksi olisi hyvä pitää yhteisten tilanteiden jälkeen yhteispalaveri tilanteeseen osallistuneiden kesken, jolloin voidaan koota yhteistyöhön ja tiedonkulkuun liittyvät palautteet ja näin vältettäisiin tekemästä samoja virheitä uudestaan samankaltaisia tehtäviä hoidettaessa. Tehokasta viranomaisviestintää Rantasen mukaan lisää myös nimettyjen avainhenkilöiden säännöllinen yhteydenpito, yhteinen suunnittelu sekä harjoitukset. Viranomaisten toimiva yhteistyö on erittäin tärkeää, sillä heidän tulee toimia tehokkaasti onnettomuuspaikalla, jolloin päällekkäistä työskentelyä vältetään. Tällöin myös tiedottaminen toimisi paremmin ja heidän on helpompaa olla yhteydessä esimerkiksi debriefing-ryhmään, sillä he pystyvät antamaan tilanteesta tarkan kuvauksen.

6 POHDINTA

6.1 Tulosten pohdinta

Kansalaisen näkökulma

Viranomaisten toimiva yhteistyö luo turvallisuuden tunnetta onnettomuuden uhreille ja heidän omaisilleen, sillä suunnitelmallisen yhteistyön puuttuessa voi tiedonkulku tapahtuneesta jäädä vajavaiseksi, jolloin uhrin avunsaanti voi viivästyä tai jäädä puutteelliseksi. Kun viranomaiset toimivat yhdessä ja kommunikoivat selkeästi keskenään ei tällaisia tilanteita pitäisi päästä syntymään. Hyvän tiedonkulun ansiosta onnettomuuden uhri voi saada oikeanlaista apua oikeaan aikaan, jolloin ennaltaehkäistään tehokkaasti myöhempien mielenterveyden häiriöiden syntymistä. Kyky turvautua ajoissa lisäapuun on osoittautunut useissa niin pienissä kuin historiallisestikin merkittävissä tapahtumissa yllättävän vaikeaksi. Vaikeus avunpyyntöön liittyy usein kasvojen menettämisen pelkoon ja arvovaltaksymyksiin. Joskus on kysymys väärästä säästämisestä tai toiveajattelusta (Nurmi 2006, 142.). Tämä voi olla yksi syy miksi kansalaiset eivät hakeudu debriefing-työn piiriin, vaikkakin sitä heille viranomaiset suosittelisivat. Tämän vuoksi uhrin tulee saada riittävästi informaatiota kriisityöstä sekä debriefing-työstä, jottei avun vastaanottaminen olisi liian vaikeaa.

Sairaanhoitajan näkökulma

Sairaanhoitajat voivat kohdata työssään traumaattisen tapahtuman kohdanneita ihmisiä eri hoitotyön toimintayksiköissä. Tämän vuoksi sairaanhoitajien tulee tietää mitä kriisityö on ja millainen traumaattisen kriisin kulku on. Heidän tulee myös tietää keneen he tarvittaessa ovat yhteydessä, jos heidän omat voimavaransa ja taitonsa eivät riitä auttamiseen. Psykososiaalisen tuen ja psyykkisen ensiavun antaminen vaativat hoitajalta paljon. Hänen tulee kyetä kohtaamaan monenlaisia vaikeita tilanteita ja tukemaan ihmistä kriisin läpikäymisessä. Hoitajan täytyy myös osata kuunnella, antaa ihmiselle aikaa sekä pystyä antamaan kriisiin liittyvää faktatietoa kuten mitä on tapahtunut. Hoitajan tehtävänä on huolehtia ihmisen perustarpeista sekä hänen

turvallisuuden tunteesta etenkin shokkivaiheen aikana. Yksi tärkeimmistä hoitajan tehtävistä on olla tilanteessa läsnä sillä kriisin kohdannut tarvitsee jonkun, jonka kanssa jakaa ajatuksiaan. Hoitajan on myös oltava looginen ja järjestäytynyt sekä hänen tulee välittää onnettomuudesta toteen perustuva kuva kriisin kokenelle. Kriisin läpikäymistä auttavat ihmisen omien voimavarojen tunnistaminen ja vahvistaminen. (Kiiltomäki & Muma 2007, 48–49.) Kriisissä olevan ihmisen voimavarojen vahvistamiseksi on tärkeää, että sairaanhoitaja osaa tarjota apua oikea-aikaisesti. Mikäli ihminen kieltäytyy avusta, on sitä syytä tarjota hänelle uudelleen ja sopia esimerkiksi niin, että debriefing-ryhmästä ollaan häneen yhteydessä. Selkeät ohjeet ja ajantasaiset tiedot helpottavat sairaanhoitajan työtä kun hän arvioi asiakkaiden avuntarvetta ja sen kiireellisyyttä, sekä ohjaa asiakasta jatkohoitoon. Oikeanlaista tukea ja ohjausta antamalla voidaan ennaltaehkäistä muun muassa syrjäytymistä ja masennusta, joihin kriisin kohdannut ihminen voi ajautua ilman oikea-aikaista apua. Mielestäni haastattelussa esiin noussut vuosittainen tapaaminen tukisi sairaanhoitajien osaamista, sillä tapaamisissa sairaanhoitajat voisivat saada tietoa ja neuvoja kriisissä olevan ihmisen kohtaamisesta.

Yhteiskunnan näkökulma

Turvallisuus on yhteiskunnallisesti tila, jossa jokainen kansalainen voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista tai kansainvälisestä uhasta johtuvaa pelkoa ja turvattomuutta. Turvallisuutta lisäävät turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti sekä varmuus siitä, että rikoksentekijä joutuu vastuuseen teoistaan. Varautuminen häiriötilanteisiin ja onnettomuuksiin on myös osa turvallista ympäristöä. (Dufva ym. 2009, 4.) Viranomaisten ja debriefing-ryhmän yhteistyö tukevat viranomaisten ammattitaitoa, joka vuorostaan lisää yhteiskunnan jäsenten turvallisuuden tunnetta. Myös toimiva kriisisuunnitelma sekä kriisityöntekijöiden valmiudet toimia suuronnettomuuksissa lisäävät yhteiskunnan jäsenten kokemaa turvallisuuden tunnetta mahdollisen kriisin koittaessa. Toimivan tiedonkulun tärkeys korostuu erityisesti yhteiskunnallista näkökulmaa ajatellen, sillä sen ennaltaehkäisevä vaikutus vähentää traumatisoivista tapahtumista myöhemmin aiheutuvia mielenterveys- ja päihdeongelmia. Ennaltaehkäisevätyö myös aiheuttaa vähemmän kuluja valtiolle, kuin korjaava mielenterveys- tai päihdetyö.

6.4 Opinnäytetyöprosessin pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen oli pääsääntöisesti mielekästä kiinnostavan aiheen vuoksi, mutta haastattelujen saamisessa ilmenneet ongelmat hieman laskivat omaa motivaatiotani saada opinnäytetyö etenemään. Haastattelua pitäessäni sain kuitenkin lisää intoa tehdä opinnäytetyön kunnolla loppuun, sillä haastateltavat olivat hyvin motivoivia kertoessaan esimerkkejä ja ilmaistessaan työstämäni aiheen tärkeyttä.

Opinnäytetyö aiheena on minusta kiinnostava ja minulle varmasti myös hyödyllinen jatkoa ajatellen. Opinnäytetyön tekeminen itsessään kasvatti minua ammatillisesti etenkin tiedonhaun osalta. Opin myös tarkastelemaan asioita erilaisemmista näkökulmista ja pohtimaan asioita laajemmässä mittakaavassa. Tein opinnäytetyötä hyvin itsenäisesti, mutta sain opinnäytetyöhöni tarvitsemaani ohjausta etenkin suunnitelman viimeistelyssä sekä aineiston analysoinnin osalta. Opinnäytetyöni toimeksiantaja oli minulle suuri apu ja motivaation lähde, sillä heiltä sain vinkkejä muun muassa kirjallisuuteen ja haastattelun toteuttamiseen liittyen.

Haastattelun aikana nousi esiin viranomaisten välisen kommunikoinnin ja yhteistyön toimivuuden tärkeys. Haasteena tällä hetkellä koettiin, etteivät viranomaisten yhteiset purkukeskustelut ole toimineet. Tämä voisi olla yksi kehittämisaihe, jota voisi lähteä miettimään. Kriisityön näkökulmasta voisi tutkia myös debriefing-ryhmän valmiuksista suuronnettomuuksiin sekä kriisityöntekijöiden työssä jaksamista. Myös tämän opinnäytetyön tuottamia tuloksia, ideoita ja niiden hyödyntämistä käytännössä voisi tutkia myöhemmin uudelleen, esimerkiksi seurantatutkimuksena.

LÄHTEET

Bonanno, G. A. 2004. Loss, trauma and human resilience: have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? *American Psychologist*. Viitattu 12.10.2014.
<http://www.public.asu.edu/~iacmao/PGS191/Resilience%20Reading%20%231A.pdf>.

Dufva, H., Airoa, A. & Ulmanen, T. 2009. Turvallisuusjohaminen moniammatillisessa viranomaisverkostossa. Kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.4.2015.
http://www.merikotka.fi/metku/Dufva_ym_2009_Turvallisuusjohtaminen_moniammatillisessa_viranomaisverkostossa.pdf.

Hammarlund, C.-O. 2010. Kriisikeskustelu – Kriisituki, jälkipuinti, stressin ja konfliktien käsittely. Helsinki: Tietosanoma.

Henriksson, M. & Lönnqvist, J. 2011. Traumaperäinen stressihäiriö. *Duodecim*. Sisäinen lähde. Viitattu 9.10.2014. http://www.terveysportti.fi/dtk/oppi/koti?p_artikkeli=psy00084&p_haku=ptsd.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Innokylä. 2014. Aivoriivi. Viitattu 20.10.2014. <https://www.innokyla.fi/web/malli109565>.

Kiiltomäki, A. 2007. Kriisin kulku ja auttaminen. Teoksessa A. Kiiltomäki & P. Muma. Tässä ja nyt – Sairaanhoidaja tekee kriisityötä. Helsinki: Gummerus. 15–25.

Kiiltomäki, A. & Muma, P. 2007. Tässä ja nyt. Sairaanhoidaja tekee kriisityötä. Helsinki: Suomen Sairaanhoidajaliitto.

Lepola, U. & Koponen, H. Traumaperäinen stressireaktio. Teoksessa U. Lepola, H. Koponen, E. Leinonen, M. Joukamaa, M. Isohanni & P. Hakola (toim.) Psykiatria. 2008. 1.-3. painos. Helsinki: WSOY. 150-151.

Mäntyranta, T. & Kailan M. Tutkimus ja opetus. Fokusryhmähaastattelu laadullisen tutkimuksen menetelmänä lääketieteessä. Viitattu 28.4.2015. <http://www.ebm-guidelines.com/xmedia/duo/duo97349.pdf>.

Nurmi, L. 2006. Kriisi, pelko, pakokauhu. Helsinki: Edita Prima Oy.

Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä. 2014. Miten debriefing-ryhmä toimii Oulaisissa. Esite viranomaisille.

Palosaari, E. 2007. Lupa särkyä. Helsinki: Edita Prima Oy.

Pulkkinen, S. & Vesanen, P. 2012. Traumaattinen kriisi. Teoksessa: Sairaanhoidajan käsikirja. Duodecim. Sisäinen lähde. Viitattu 30.9.2014.
http://www.terveysportti.fi.ezp.oamk.fi:2048/dtk/shk/koti?p_artikkeli=shk03410&p_haku=traumaattinen%20kriisi.

Rantanen, H. 2007. Informaatiovirrat viranomaisyhteistyössä. Viranomaisyhteistyö – hyvät käytännöt. Pelastusopiston julkaisu, D-sarja: Muut 1/2007. Viitattu 11.4.2015.
http://www.pelastusopisto.fi/download/35605_Taitto_al2007.pdf?d02bfe2905e8d188. 12–20.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Hyvä tutkimuskäytäntö. Verkkojulkaisussa: Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 28.4.2015. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1_2.html.

Saari, S. 2003. Kuin salama kirkkaalta taivaalta – kriisit ja niistä selviytyminen. 3. uudistettu painos. Helsinki: Otava.

Saari, S. 2007. Kuin salama kirkkaalta taivaalta – kriisit ja niistä selviytyminen. Helsinki: Otava.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Traumaattisten tilanteiden psykososiaalinen tuki ja palvelut – Opas kunnille ja kuntayhtymille. Helsinki. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja. 2009:16. Viitattu 8.10.2014. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-10736.pdf.

Suomen Mielenterveysseura. 2009. Kriisit. Viitattu 17.9.2014. https://www.tukinet.net/aineisto/aineisto_tiedot.tmpl?id=612.

Suomen Mielenterveysseura. 2009. Traumaattisen kriisin vaiheet. Viitattu 17.9.2014. https://www.tukinet.net/aineisto/aineisto_tiedot.tmpl?id=621.

Terveystieteiden tutkimuskeskus. 30.12.2010/1326. Viitattu 8.10.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. 3. korjattu painos. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Toivikko, E. 2007. Jälkipuinti. Teoksessa M. Mustajoki, A. Alila, E. Matilainen & M. Rasimus (toim.) Sairaanhoidajan käsikirja 2007. 4. uudistettu painos. Helsinki: Duodecim. 548.

Traumaterapiakeskus. 2014. Psyykinen trauma. Viitattu 29.10.2014.
<http://www.traumaterapiakeskus.com/18>.

Ensin käydään suullisesti läpi haastateltavien kanssa millainen käsitys heillä on debriefing työstä ja kerron siitä tiivistetysti ennen kysymysten esittämistä, jotta kaikki puhuvat samasta asiasta. Samalla kysyn, ovatko haastateltavat osallistuneet joskus debriefing-istuntoon.

Haastateltavat saavat paperilla seuraavat kysymykset:

1. Mistä olet saanut tietoa Oulaisten kaupungin Debriefing-ryhmästä ja tiedätkö mistä tietoa löytyy?
2. Koetko saaneesi riittävästi tietoa debriefing-ryhmästä?
3. Kuinka koet yhteistyön teidän ja debriefing-ryhmän välillä toimivan?
4. Millaista tiedonkulku on teidän ja debriefing-ryhmän välillä?
5. Onko teillä kehittämissuhteita tai toiveita debriefing-ryhmälle?
6. Onko teillä alueellisia kehittämissuhteita debriefing työlle?

Kun haastateltavat ovat vastanneet kaikkiin kysymyksiin käydään vastaukset läpi suullisesti, jonka aikana haastateltavat voivat täydentää vastauksiaan ja haastattelija voi esittää lisäkysymyksiä. Loppuun tehdään yhteenveto vastauksista.

Olen Sonja Jussinniemi Oulun ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä viranomaistahojen näkemyksistä debriefing-työn toimivuudesta Oulaisissa. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmä. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa debriefing-työn kehittämiseksi Oulaisissa. Haastattelu muodostuu seuraavista kysymyksistä: Millainen näkemys viranomaistahoilla on heidän ja Oulaisten kaupungin debriefing-ryhmän välisestä yhteistyöstä? Millaista tiedonkulku on debriefing-ryhmän ja viranomaisten välillä? sekä mitä ehdotuksia eri viranomaistahoilla on debriefing-työn kehittämiseksi Oulaisten kaupungissa? Opinnäytetyö liittyy sairaanhoitaja (AMK) -tutkinnon suorittamiseen Oulun ammattikorkeakoulussa. Työtä ohjaa yliopettaja Liisa Kiviniemi.

Haastateltavaksi olen suunnitellut poliisia, pelastuslaitoksen työntekijää, ensihoitajaa, Oulaisten terveyskeskuksen sekä Oulaskankaan yhteispäivystyksen sairaanhoitajaa. Haastattelu toteutetaan ryhmähaastatteluna aivoriihi-menetelmää hyödyntäen. Haastattelu ja aineiston käsittely tullaan toteuttamaan luottamuksellisesti ja salassapitovelvollisuutta kunnioittaen. Haastattelusta saatu materiaali käsitellään sisältöä muuntelematta. Aineisto analysoidaan sisällön analyysillä. Haastattelusta saadut tulokset julkaistaan Oulaisten debriefing-ryhmälle sekä opinnäytetyö julkaistaan Theseuksessa, joka on sähköinen julkaisufoorumi (www.theseus.fi). Haastattelu pidetään 20.2.2015.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Kiitos osallistumisesta!

Sonja Jussinniemi

h2juso00@students.oamk.fi